

Rob Zwaard: 'We komen nog

Rob Zwaard: "De eerste ring zit op het scheidingsvlak van bodem en lucht en is extra gevoelig voor corrosie. Die moet daarom altijd tweezijdig gecoat zijn."

Sinds twee jaar stellen verzekeraars periodieke keuring van metalen watersilo's vanaf het zevende jaar verplicht. Volgens Rob Zwaard van toeleverancier en keuringsbedrijf Nic Sosef is dat meer dan terecht. "Ook in 2007 waren er enkele watersilo's die het om een of andere reden begaven. Het is een wonder dat persoonlijke ongevallen tot nu toe zijn uitgebleven. Silo's in slechte staat van onderhoud zijn ware tijdbommen."

TEKST EN BEELD: JAN VAN STAALDUINEN

Metalen watersilo's zijn in de Nederlandse glastuinbouw sinds begin jaren tachtig in gebruik. Het onderhoud kreeg altijd weinig aandacht. In de tweede helft van de jaren negentig leidde dit tot de eerste incidenten met gesprongen silo's. Daarbij bleek dat plotseling vrijkomende watermassa's, zelfs uit relatief kleine silo's, oververwoestende kracht beschikken. Op pijnlijke wijze werd duidelijk dat preventief onderhoud aan en tijdige vervanging van watersilo's geen overbodige luxe was.

Grote gevolgschade

Hoewel de grote en kleine ongelukken wonderwel niet tot persoonlijke ongeluk-

ken leidden, werden ze breed uitgemeten in de vakpers. Adviseur watertechniek Rob Zwaard van Nic Sosef vindt dat volkomen terecht. "De gevolgschade kan enorm oplopen", zegt hij. "Vooral wanneer de watermassa installaties vernielt of de kas instroomt. Schadebedragen van enkele honderdduizenden euro's zijn geen uitzondering. Die gevolgschade wordt schromelijk onderschat."

Bewustwording en gedragsverandering zijn noodzakelijk, want preventief onderhoud is volgens de adviseur niet de sterkste kant van de tuinbouw. Nog steeds komt hij tijdbommen tegen.

"Bij mijn weten zijn de verzekeraars tot

op heden in alle schadegevallen tot uitkering overgegaan, maar daar komt ooit een einde aan", meent Zwaard. "Gezien de bedragen die er mee gemoeid zijn, is dat eerder vroeg dan laat. Telers hebben er dus alle belang bij om de vinger ook zelf goed aan de pols te houden. Als wij of zij gebreken of risico's signaleren is het belangrijk die zo snel mogelijk te verhelpen. De zaak op zijn beloop laten kan nare gevolgen hebben."

Zorgvuldig bouwen

Een veilige silo met lange levensduur vergt een zorgvuldige aanleg en afwerking. De adviseur schat dat 20 tot 30% van de telers dit zelf voor zijn rekening neemt. Ook in dat geval noemt hij het raadzaam om een adviseur in de hand te nemen.

"Goed grondwerk is de eerste stap", vertelt de adviseur watertechniek. "De bodem moet egaal en stevig zijn en uiteraard mogen er nergens scherpe delen uitsteken. Op nieuwe bedrijven zitten er vaak glasresten in de grond. Let daar goed op." Hij vervolgt: "De eerste ring zit op het scheidingsvlak van bodem en lucht en is

steeds tijdbommen tegen'

extra gevoelig voor corrosie. Die moet daarom altijd tweezijdig gecoat zijn. Vroeger gebeurde dat handmatig, tegenwoordig komen de wandpanelen gecoat uit de fabriek.”

Hij vervolgt: “De overige ringen moeten in elk geval aan de binnenzijde een coating bevatten. Een volledige tweezijdige coating is echter aan te bevelen. Een coating aan de buitenzijde verlengt de levensduur van pakweg tien jaar met nog eens vijf tot tien jaar. Dat weegt zeker op tegen de meerprijs, die in de meeste gevallen 1.000 tot 1.500 euro bedraagt.”

Tankhoes

Voorheen waren tankhoezen gemaakt van pvc. Daaraan waren weekmakers toegevoegd om het materiaal soepel te houden. Weekmakers verdampen geleidelijk en kunnen bovendien onder invloed van zouten (bij opslag van drainwater) verharderen. Dit maakt de hoes scheurgevoeliger. Moderne tankhoezen zijn van polyethyleen gemaakt, dat altijd soepel blijft en daardoor langer meegaat. Het sealen van tankhoezen moet wel altijd door een specialist gebeuren.

Vuistregels vullen en gebruik

Na het opleveren van een buitensilo is het zaak om deze direct met een flinke laag water te vullen. Dit verzwaart de bodem en brengt de hoes op spanning, waardoor hij bij flinke wind niet meer kan klappen en beschadigd raakt. Om diezelfde reden moet er tijdens het gebruik van de silo altijd een laag water inblijven.

Vooraf in het najaar en in de winter moet de teler er op toezien dat de silo voor niet meer dan 90% is gevuld. In een volle silo zal bij wind golfslag ontstaan, waardoor er water over de rand klotst. Afgezien van mogelijke overlast kan dit leiden tot uitspoeling van grond aan de voet van de silo, wat uiteraard ongewenst is.

Onderhoud en preventie

In principe is er de eerste jaren na oplevering nauwelijks onderhoud nodig. Wel is het van groot belang om silo's regelmatig te inspecteren. Aandachtspunten zijn roestvorming en eventuele watersporen die op lekkage duiden. Installateurs geven standaard twee jaar garantie tegen roest en zullen roestplekken die binnen deze

De watersporen midden op deze silo wijzen op lekkage. Er is direct een afspraak gemaakt met de teler om het probleem op te lossen.

periode aan het licht komen behandelen. Daarna ligt deze taak bij de ondernemer.

Verplichte keuring

Om een betere discipline af te dwingen en de gemiddelde staat van onderhoud te verbeteren, hebben verzekeraars ruim twee jaar geleden een maatregel afgekondigd. Voortaan moeten ondernemers hun watersilo's van zeven jaar of ouder om het jaar laten keuren door daartoe bevoegde bedrijven.

Het keuren omvat een visuele inspectie op roestvorming en lekkage en ultrasone meting van de wanddikte van elke afzonderlijke plaat. In de praktijk is gebleken dat die dikte ieder jaar met 0,2 tot 0,7 micrometer afneemt.

Hoewel niet verplicht, adviseert Zwaard om jaarlijks ook de binnenzijde van de wand visueel te laten inspecteren. Daarvoor moet iemand tussen de hoes en de wand kruipen. Deze onaangename klus wordt in het gros van de gevallen uitbesteed en kan gelijktijdig met de verplichte keuring plaatsvinden.

Keuringsrapport en polis

Een goede discipline, periodieke keuring en adequaat optreden bij gesignaleerde gebreken of risico's kunnen veel schade voorkomen. Zoals deze adviseur water-

techniek al opmerkte, is het goed denkbaar dat verzekeraars zich in de toekomst harder gaan opstellen.

“Niemand kan zich meer verschuilen achter onwetendheid. Ondernemers hebben een eigen verantwoordelijkheid en zullen daarop worden aangesproken. Zorg dus dat er van oudere silo's altijd een geldig keuringsrapport beschikbaar is.”

De adviseur: “Minstens zo belangrijk is het om na te gaan of gevolgschade van gesprongen silo's expliciet in de polis is afgedekt. Dat is lang niet altijd het geval. Anders dan de silo zelf is een gevolgschade van meerdere tonnen voor de meeste telers niet gemakkelijk op te brengen. Regel de zaken dus goed en houd de vinger aan de pols. Wanneer dat op alle bedrijven gemeengoed wordt, zal het aantal incidenten snel dalen en hoeft een calamiteit niemand de kop te kosten.”

Ondanks de verplichte keuring voor watersilo's van zeven jaar en ouder behoren gesprongen silo's nog niet tot het verleden. Zij kunnen grote schade aanrichten. Preventie en onderhoud blijven daarom belangrijk, naast de juiste materiaalkeuze en een zorgvuldige aanleg.

SAMENVATTING